

Η φύλαξη των ανατολικών συνόρων και οι Ακρίτες

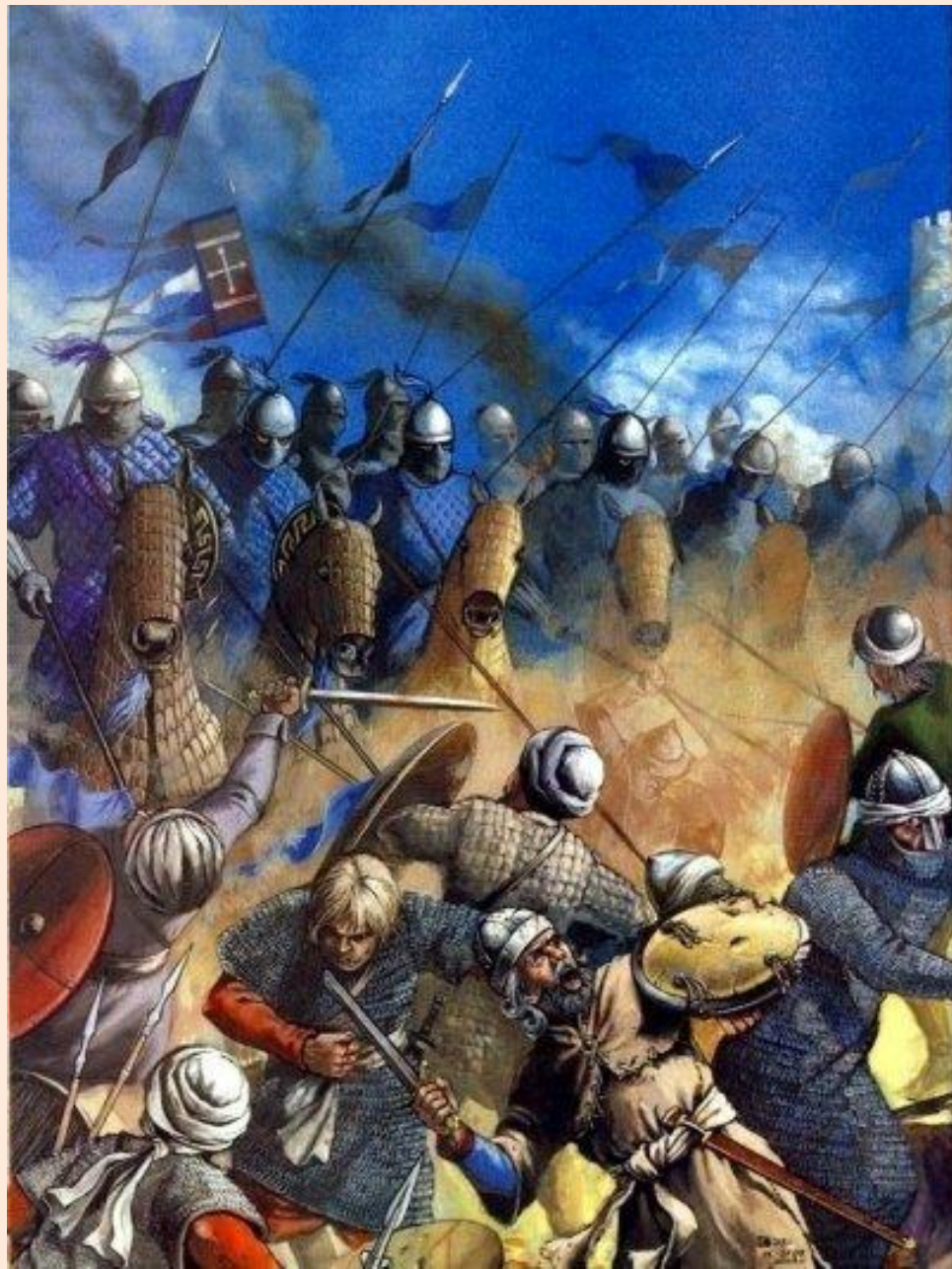
Τα σύνορα της αυτοκρατορίας ήταν απέραντα και η φύλαξή τους ήταν διαρκής φροντίδα για το Βυζαντινό κράτος.

Ιδιαίτερα δύσκολη ήταν η προστασία των **ανατολικών συνόρων**. Άρχιζαν από τον Καύκασο και τον Εύξεινο Πόντο, κι ακολουθώντας τον Τίγρη και τον Ευφράτη ποταμό έφταναν ως τον Περσικό Κόλπο. Πέρα από τα σύνορα αυτά ζούσαν λαοί που, συχνά, έκαναν επιδρομές και λεηλατούσαν τις ανατολικές βυζαντινές περιοχές.

Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αυτό οι Βυζαντινοί, έβαλαν στις **άκρες** αυτές των συνόρων μόνιμους φρουρούς που τους ονόμαζαν **Ακρίτες**.

Στους Ακρίτες έδιναν δωρεάν γη για καλλιέργεια, άλογα και πανοπλίες για τους πολέμους και τους απάλλασαν από τους φόρους.

Οι Ακρίτες έγιναν ονομαστοί στα χρόνια που απειλούσαν το Βυζάντιο οι Άραβες (7ος – 10ος αι.).

Χιλιάδες παλικάρια, οργανωμένα σε μεγάλες ομάδες, φρουρούσαν τα περάσματα των συνόρων κι εμπόδιζαν τους εχθρούς να λεηλατούν τα μέρη εκείνα. Όταν δεν πολεμούσαν, γυμνάζονταν στο τρέξιμο και στο κοντάρι. Βοηθούσαν ακόμη να οχυρωθούν οι ακριτικές πόλεις και να χτιστούν κάστρα και βίγλες στα μέρη τα οποία φύλαγαν.

Ο λαός τούς ένιωθε προστάτες του, τους αγαπούσε και τους θαύμαζε για την ανδρεία τους. Κι έτσι ανδρειωμένους τους εξύμνησε στα **ακριτικά τραγούδια**

Τα τραγούδια αυτά,
που μιλούν για τη
ζωή και τους αγώνες
των ακριτών,
σώθηκαν από γενιά
σε γενιά,
αγαπήθηκαν από το
λαό μας κι έγιναν η
αρχή των δημοτικών
μας τραγουδιών.

- Ὁ Ἀκρίτας εἶμαι, Χάροντα,
δὲν περνῶ μὲ τὰ χρόνια.
Μ' ἄγγιξες καὶ δὲ μ' ἐνοιῶσες
στὰ μαρμαρένια ἀλώνια;

Εἶμ' ἐγὼ ἡ ἀκατάλυτη
ψυχὴ τῶν Σαλαμίνων.
Στὴν Ἐφτάλοφην ἔφερα
τὸ σπαθί τῶν Ἑλλήνων.

Δὲ χάνομαι στὰ Τάρταρα,
μονάχα ξαποσταίνω.
Στὴ ζωὴ ξαναφαίνομαι
καὶ λαοὺς ἀνασταίνω! –

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ «ΙΑΜΒΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ»)

Ο πιο ξακουστός από τους ακρίτες ήταν ο **Βασίλειος Διγενής**, που στο πρόσωπό του συγκέντρωνε τα χαρίσματα όλων των ακριτών και εξυμνήθηκε ξέχωρα στο έπος «Βασίλειος Διγενής Ακρίτας».

Στην Κύπρο, στον Πόντο, στην Κρήτη και σ' όλη την Ελλάδα μιλούν και τραγουδούν, ακόμη και σήμερα, για «της γης τον ανδρειωμένο», που είναι απόγονος του Ηρακλή, του Αχιλλέα και του Μεγαλέξανδρου, αλλά και πρόγονος του κλέφτη του 1821.

Ο Διγενής στην Κύπρο και στην Κρήτη